

Har ni problem med läsinlärningen?

Att lära sig läsa består av två steg. Först behöver vi lära oss att läsa ut ordet genom att ljuda. Det andra steget handlar om att automatisera bilden av varje ord. Detta innebär att inte längre ljudar utan snabbt och enkelt känner igen orden när vi läser.

Att automatisera ord är grunden för att kunna läsa på en bra nivå. Så länge som vi behöver anstränga oss för att ljuda ut ord, så blir det svårt och tidskrävande att läsa. Läsförståelsen blir också lidande, eftersom all kapacitet går åt till att avkoda texten.

En förutsättning för att kunna automatisera ord är att hjärnan snabbt kan särskilja de ord vi läser. Det finns tre huvudsakliga sätt att särskilja ord:

- Vissa ord är lätta att särskilja därför att bilden av ordet (hur texten ser ut) inte kan blandas ihop med något annat ord (exempel: "och" påminner inte visuellt om något annat ord).
- Andra ord särskiljs lätt genom dess betydelse. De flesta substantiv är enklare att lära sig därför att de är lättare att koppla till något konkret (exempel: katt).
- Slutligen särskiljs vissa ord genom att de låter olika. För dyslektiker kan det vara svårt att särskilja olika ord utifrån ljud. Även när vi ska lära oss nya språk så kan det vara svårt att särskilja de olika ljuden i det nya språket. Till exempel har många nyanlända svårt att skilja på långa och korta vokalljud i svenska.

Genom att arbeta med bilder för alla språkljud i svenska underlättar vi för hjärnan att särskilja ord utifrån ljud. I svenska finns 41 språkljud, som vart och ett har fått en bestämd bild. Vi har alltså gjort bilder till det fonetiska alfabetet. Till exempel motsvaras n-ljudet av en näsa, och t-ljudet av ett tåg.

Så här gör du

Dyslektiker har ofta svårt att automatisera vanliga småord. Särskilt utmanande brukar det vara att särskilja abstrakta ord som är visuellt lika (eftersom de är svåra att särskilja på betydelse eller utseende). Till exempel kan det vara svårt att skilja på den-det, vilken-vilket-vilka. Genom att lägga till en särskiljande ljudbild förenklas automatiseringen. I prototypen finns några exempelord att träna på, men använd gärna bilderna för att särskilja även andra ord. Vi kommer att ta fram ett mer omfattande verktyg med listor på ord, klistermärken mm. Följ oss på FB eller håll utkik på www.mappia.se.

Nyanlända kan använda verktyget för att underlätta glosinlärning, på samma sätt som i engelska-verktyget. Här kan det vara extra intressant att göra gloskort för ord som har olika betydelse utifrån vokalljud (t.ex. håll och hål).

